Komission ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2023 (E 102/2022 vp)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen 13.9.2022

- MMM lausunto

MMM/LVO
Risto Lampinen

Tausta ja prosessi

Kv. Merentutkimusneuvoston (ICES) tieteellinen neuvo vuoden 2023 Itämeren kalastusmahdollisuuksista saatiin kaikkien kalakantojen osalta 31.5.2022.

Eduskunta vahvisti ICESin tieteellisen neuvon perusteella Suomen kannan kesäkuussa. Tämän kannan mukaisesti on tehty ennakkovaikuttamistyötä erityisesti komission suuntaan.

Komission ehdotus Itämeren vuoden 2023 kalastusmahdollisuuksista saatiin 23.8.. Tässä lausunnossa esitellään komission ehdotuksen perusteella muodostettu Valtioneuvoston kanta, joka on hyvin lähellä aiemmin ICESin neuvon perusteella muodostettua Suomen kantaa.

Olennaiset muutokset kesäkuiseen Suomen kantaan on esitetty alleviivauksina tekstissä

Valtioneuvoston kanta

Perusperiaatteet

Kestävän enimmäistuoton (Maximum Sustainable Yield, MSY) noudattaminen EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Kalastusmahdollisuudet tulee vahvistaa Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantojen monivuotisen suunnitelman ja ICES:n niitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

Valtioneuvoston kanta

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC

Suomi kannattaa ICES:n neuvon mukaista ratkaisua vuodelle 2023 siten, että lohisaalis olisi Pohjoisella Itämerellä enintään 75 000 lohta ja kalastus Itämeren pääaltaalla kiellettäisiin.

Vähimmäisratkaisuna voidaan kuitenkin hyväksyä vuodelle 2022 hyväksytty järjestely, jonka mukaan kaupalliselle kalastukselle asetettiin 63 811 lohen TAC ja muut Itämeren jäsenvaltiot sitoutuivat siirtämään hyödyttömiksi tulleet lohikiintiönsä Suomelle (ja Ruotsille). Käytännössä tämä tarkoittaisi komission ehdotuksen hyväksymistä.

.

Valtioneuvoston kanta

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC, jatkuu

Suomi kannattaa lisäksi vähimmäisratkaisun osana komission ehdottamien teknisten kalastussääntöjen jatkamista. Niihin kuuluvat siimojen käyttökielto kaupallisessa kalastuksessa neljän merimailin ulkopuolella Suomenlahtea lukuun ottamatta, enintään yhden eväleikatun lohen pitämisen vapaa-ajankalastajaa ja päivää kohden Itämeren pääaltaalla ja Pohjanlahdella sekä kaiken lohen vapaa-ajankalastuksessa saadun kalan maihin tuominen kokonaisena. Lohen vapaa-ajankalastusta ei rajoitettaisi EU säännöksin leveyspiirin 59°30´N pohjoispuolella touko-elokuussa neljän merimailin sisäpuolella.

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot valvovat edelleen, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta ja että lohenkalastuksen edellä mainittua kieltoa Itämeren pääaltaalla noudatetaan.

Suomi pitää erittäin tärkeänä, että Itämerelle saadaan lohen monivuotinen suunnitelma.

Lisäksi Suomi katsoo, että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Valtioneuvoston kanta

Suomenlahden lohen TAC

Suomi kannattaa Suomenlahden lohen TAC:n vahvistamista tieteellisen neuvon ja komission ehdotuksen mukaisesti kuluvan vuoden tasolle 9 455 loheksi.

Pohjanlahden silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon Fmsy vaihteluvälin alarajan ja komission ehdotuksen mukaisesti siten, että TAC olisi 80 047 tonnia.

Valtioneuvoston kanta

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon Fmsy vaihteluvälin alarajan ja komission ehdotuksen mukaisesti siten, että TAC olisi 70 130 tonnia

=> EU:n TAC 61 051 tonnia (+14%)

Riianlahden silakkakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy pistearvon ja komission ehdotuksen mukaisesti siten ,että TAC olisi 45 463 tonnia (-4%).

Kilohailin TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja MSY-pistearvon perusteella siten, EU:n TAC olisi Venäjän osuus huomioiden 224 113 tonnia (- 11 %). Tämä poikkeaa komission ehdottamasta Fmsy alarajasta = 201 554 tonnia

Valtioneuvoston kanta

Itäisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa ICES:n neuvoa ja komission ehdotusta siitä, että turskan sivusaalis-TAC olsi 598 tonnia. Suomi kannattaa myös nykyistä kuturauhoitusta (touko-elokuu) ja vapaa-ajankalastuksen kieltämistä turskan pääasiallisilla esiintymisalueilla.

Turskan sivusaaliskiintiön kohdennettu käyttö osana tutkimuskalastusta olisi komission ehdotuksen mukaisesti sallittava, jotta turskakannan tilan kehitystä voidaan arvioida. Vaihtoehtoisesti tulee sallia turskaan kohdentuva pienimuotoinen kalastus alle 12 metrin pituisilla muita kuin trooleja käyttävillä kalastusaluksilla läntisen silakan vuotta 2022 koskevan ratkaisun mukaisesti.

Lisäksi Suomen kannalta on tärkeää, että jäsenvaltiot uudestaan sitoutuvat turskaa koskeviin kiintiövaihtoihin niin, että turska ei muodostu pullonkaulalajiksi niille jäsenvaltioille, joiden turskakiintiöt ovat pienet. Erityisesti troolikalastuksen valvontaa tulee tehostaa turskan lisääntymisalueilla.

Valtioneuvoston kanta

Läntisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja komission ehdotuksen perusteella siten, että turskan sivusaalis-TAC olisi 489 tonnia. Kohdennettu kalastus ja kalastuskuolevuus on syytä pitää mahdollisimman alhaisella tasolla.

Meritaimen

Suomi kannattaa sitä, että meritaimenen kaupallisen kalastuksen kieltoa jatketaan myös vuonna 2023 neljää meripeninkulmaa kauempana perusviivoilta mitattuna.

Yhteisymmärryksen saavuttamiseen tarvittava neuvotteluvara

Suomi on valmis hyväksymään sellaisia neuvotteluprosessin aikana esille tulevia ratkaisuja, jotka ovat ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävän kalastuksen ja varovaisuusperiaatteen mukaisia sekä ovat tarpeen poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi neuvostossa.

EU-17-jaosto 5.9.2022

- Jaosto tuki Valtioneuvoston kantaa, joka perustuu kaikilta osin ICESin tieteelliseen neuvoon ja Itämeren turskan, kilohailin ja silakan monivuotiseen suunnitelman noudattamiseen.
- Pääaltaan ja Pohjanlahden lohen osalta todettiin, että vähimmäistavoite olisi saada viimevuotista TAC-järjestelyä vastaava ratkaisu. SVK jätti pöytäkirjaan eriävän mielipiteen todeten, että se kannattaa Euroopan Vapaa-ajankalastajien kannanottoa, jonka mukaan: 1) Lohen vapaa-ajankalastus tulisi sallia kansallisin säädöksin Pohjanlahdella (osa-alueet 29N-31) touko-elokuussa, eli neljän merimailin säädöksen rajauksen tulisi koskea vain kaupallista lohen kalastusta. 2) Pääaltaalla tulisi olla yhden lohen (rasvaeväleikattu / villi) päiväkiintiö (osa-alueet 22-29S). 3) Kaikkien kalojen kokonaisena maihin tuomisen tulisi rajata selkeästi koskemaan vain lohta ja meritaimenta.
- .

EU-17-jaosto 5.9.2022

- Silakan osalta pidettiin yleisesti huolestuttavana sitä, että kookkaampien silakoiden kasvu on heikentynyt. Valtioneuvoston kannassa päädyttiin kannattamaan Fmsy vaihteluvälin alarajaa sekä Pohjanlahden että Pääaltaan ja Suomenlahden silakan osalta. SAKL totesi, että tieteellisen neuvo ja TAC:n taso muuttuvat jälleen voimakkaasti (mm. Pohjanlahdella -28%), mikä on yritysten toiminnan kannalta erittäin ongelmallista.
- Kilohailin osalta Suomen Luonnonsuojeluliitto jätti pöytäkirjaan eriävän mielipiteen, jonka mukaan kilohailin osalta tulisi hyväksyä komission ehdotus eli Fmsy alarajan mukainen TAC. Myös WWF ilmaisi pitävänsä komission ehdotusta kilohailin osalta Valtioneuvoston kantaa parempana.
- Lisäksi jaostokäsittelyssä lisättiin kirjaus tarpeesta lisätä valvontaa turskan lisääntymisalueilla.

Prosessin jatko

BALTFISH keskusteli 6.-7.9.2022 mm. komission ehdotuksesta vuoden 2023 Itämeren kalastuskiintiöistä. Jäsenvaltioiden alustaviin kantoihin perustuvan keskustelun perusteella näyttää siltä, että tänä vuonna ratkaisun saavuttaminen on aiempia vuosia helpompaa Usean kalalajin osalta komission ehdotus on saamassa jäsenvaltioiden laajan hyväksynnän. Jatkossa neuvotteluja käytäneen lähinnä kilohailin sekä Pääaltaan ja Suomenlahden silakan TAC-tasoista sekä teknisemmistä seikoista lohen ja turskan osalta.

BALTFISH kokoontuu 16.10. valmistellakseen ratkaisua.

Lopullisen päätöksen asiassa tekee maatalous- ja kalastusneuvosto 17.-18.10.2022.

Yhteenveto

Valtioneuvoston kannan mukaan Suomen tavoitteena on vahvistaa kaikki Itämeren TACit kestävän enimmäistuoton (MSY) periaatteen ja Itämeren monivuotisen suunnitelman mukaisesti uusimpaan tieteelliseen neuvoon perustuen.